Staidéar Gnó – Gnáthleibhéal Amháin
LEABHRÁN SCRÚDAITHE

Scrúduimhir an Iarrthóra

☞

Coimisiún na Scrúduithe Stáit

SCRÚDÚ AN TEASTAIS SHÓISEARAIGH 2012

STAIDÉAR GNÓ – GNÁTHLEIBHÉAL

DÉ MÁIRT 12 MEITHEAMH 2012 – MAIDIN, 9.30 - 12.00

Freagair Roinn A (ag tosú ar Leathanach 2) agus Roinn B (ag tosú ar Leathanach 9)

An Teastas Sóisearach
Gnáthleibhéal

STAMPA AN IONAID

Ceist	Marcanna an Scrúdaitheora	Marcanna an Scrúdaitheora Chomhairligh
Iomlán Roinn A		
Roinn B:		
1		
2		
3		
4		
5		
6		
7		
8		
Iomlán		
Bónas don Ghaeilge		
Móriomlán		
Grád		

Is ceadmhach áireamháin a úsáid.
Déanamh agus Múnla an Áireamháin a Úsáideadh:

☞

1.	Suim na n-iomlán bun leathanaigh	
2.	Móriomlán na gceisteanna/ceiste a dícheadaíodh	
3.	An marc iomlán a bronnadh (1 lúide 2)	
4.	Bónas don fhreagairt trí mheán na Gaeilge	
5.	An marc iomlán a bronnadh má tá Bónas don fhreagairt trí Ghaeilge san áireamh (3 + 4)	

Nóta: Caithfidh an marc ar líne 3 (nó líne 5 má bhronntar Bónas do Ghaeilge) a bheith mar an gcéanna leis an marc sa bhosca Móriomlán.

THALL →

ROINN A
(100 marc)

Freagair an 20 ceist ar fad. Tá 5 mharc ag gabháil le gach ceist.

---

1. Cad dó a seasann na litreacha seo a leanas? *(Scríobh **gach** freagra go hiomlán sa spás atá ar fáil dó.)*

ÁSPC	
CGB	

2. Líon isteach an **dá** spás atá folamh sa Slabhra Dáileacháin seo a leanas:

TÁIRGEOIR

↓

DÉANTÓIR

↓

[ ]

↓

[ ]

↓

TOMHALTÓIR

3. Cuir sloinnte na gcustaiméirí seo a leanas in ord aibítre:

EMILY NÍ CHIONAOITH   EIBHLÍN NÍ CHÉIRÍN
EMMA NÍ CHINNÉIDE   AOIBH NÍ CHISEÁIN

(i)	
(ii)	
(iii)	
(iv)	

4. Tá Máire ag dul go Sasana ar saoire. Ordaíonn sí £550 steirling sa bhanc.
Is é an ráta malairte reatha ná **€1 = £0.88**.

Ríomh cé mhéad euro a bheidh le híoc ag Máire leis an mbanc ar £550 steirling.

Taispeáin do fhreagra agus do chuid oibre.

Freagra
€

Obair:

5. Críochnaigh gach abairt thíos agus tú ag baint úsáide as an téarma ceart ón liosta seo a leanas:

RIOSCA FOIRM THOGRA POLASAÍ PRÉIMH NÓTA CUMHDAIGH

(*Tá trí théarma ann nach meaitseálann abairt ar bith.*)

(i) Is é a thugtar ar an airgead a íoctar le comhlacht árachais gach bliain chun rud a choimeád faoi árachas ná ___________________________________.

(ii) Is é a thugtar ar an doiciméad is gá a chomhlánú nuair a chuirtear iarratas isteach le haghaidh árachais ná ___________________________________.

6. Baineann dhá cheann de na téarmaí seo a leanas le h-Iasacht a fháil.

Cuir tic (✓) sa **dá** bhosca chearta.

Cuntas Taisce ☐

Morgáiste ☐

Árachas Gluaisteáin ☐

Fruilcheannach ☐

7. Léirigh cé acu obair nó fostaíocht é gach ceann de na gníomhaíochtaí a leanas:
Cuir *tic (✓) sa bhosca ceart i ngach cás.*

	Obair	**Fostaíocht**
Post páirtaimseartha i siopa		
Do sheomra codlata a ghlanadh		
Do chuid obair bhaile a dhéanamh		

8. Is as leabhair Uí Thiarnaigh Tta a tógadh na figiúirí seo a leanas:

Veaineanna Seachadta	**€72,000**	**Airgead ar láimh**	**€41,500**
Creidiúnaithe	**€27,000**	**Stoc Deiridh**	**€19,850**

Breac **agus** suimigh na Sócmhainní Reatha sa sliocht seo a leanas as Clár Comhardaithe Uí Thiarnaigh Tta ar 31 Nollaig 2011:

Sliocht as Clár Comhardaithe Uí Thiarnaigh Tta ar 31-12-11	
SÓCMHAINNÍ REATHA	**€**
SÓCMHAINNÍ REATHA IOMLÁNA	

9. Tá Cuntas Reatha ag Sinéad Ní Chathasaigh i mBanc na hÉireann, Ceatharlach. Ar 14 Aibreán 2012, d'íoc sí seic €350 le hIonad Fóillíochta Cheatharlach.

(Scriobh an focal ceart ón liosta seo a leanas sa spás atá curtha ar fáil dó.)

TARRAINGEOIR TARRAINGÍ ÍOCAÍ

Is í Sinéad Ní Chathasaigh ______________________________ an tseic sin.

10. Is é is ciall le Boilsciú ná

Titim ar leibhéal ginearálta praghsanna ☐

Ardú ar leibhéal ginearálta praghsanna ☐

Gan athrú ar leibhéal ginearálta praghsanna ☐

(Cuir tic (✓) sa bhosca ceart.)

11. Líon isteach an **dá** Thoisc Tháirgeachta atá ar iarraidh sna spásanna atá ar fáil dóibh:

	SAOTHAR		FIONTRAÍOCHT

12. Críochnaigh an abairt seo a leanas:

Is a thugtar ar an duine a ullmhaíonn cuntais club ná an ________________________________ .

13. Freagair **(A)** *nó* **(B)**:

(A) Comhardaigh an Cuntas Bainc seo a leanas agus tabhair anuas an t-iarmhéid ag deireadh na míosa:

Dr			**Cuntas Bainc**				Sr
Dáta	Sonraí	F	Iomlán	Dáta	Sonraí	F	Iomlán
2012			€	2012			€
Aib 1	Iarmhéid	t/a	720	Aib 9	Cíos	MLG3	550
18	Díolacháin ar Airgead Tirim	MLG1	2,500	22	Fógraíocht	MLG5	960

NÓ

(B) Breac na trí line deiridh den cholún 'Iarmhéid' chun an Cuntas Bainc seo leanas a chomhardú:

Cuntas Bainc					
Dáta	Sonraí	F	Dr	Sr	Iarmhéid
2012			€	€	€
Aib 1	Iarmhéid	t/a			720
9	Cíos	MLG3		550	
18	Díolacháin ar Airgead Tirim	MLG1	2,500		
22	Fógraíocht	MLG5		960	

14. Ainmnigh **trí** shaghas institiúid airgeadais inar féidir le daoine an t-airgead atá coigilte acu a chur:

(i) ______________________________

(ii) ______________________________

(iii) ______________________________

15. Tomhaltóir a thugann ar ais earra lochtach nach féidir é a **athsholáthar**, tá sé/sí i dteideal:

(i)	**NÓ**	(ii)

Comhlánaigh an **dá** bhosca.

16. Is féidir barraí seacláide Cadbury a cheannach ina dhá méid éagsúla, beag agus mór.

Beag		**Mór**
150 Gram €1.20 an barra		300 Gram €2.30 an barra

Ríomh cé acu méid a thugann an luach is fearr ar airgead. Taispeáin do fhreagra agus do chuid oibre.

Freagra	
Méid:	

Obair:

17. Is í Caitríona de Barra an Mionairgeadóir ag Carter Tta. Ar 22 Márta 2012, d'íoc sí €25.75 as an mionairgead le Micheál Ó Grianna as fuinneoga na hoifige a ghlanadh. Breac an beart sin sa Dearbhán Mionairgid thíos:

CARTER Tta	**DEARBHÁN MIONAIRGID UIMH. 34**		
	Dáta	22 Márta 2012	
Sonraí		Méid	
		€	c
Síniú:	Caitríona de Barra		

18. Ón mbuiséad Rialtais seo a leanas don bhliain 2012, ríomh an difríocht idir Ioncam Iomlán agus Caiteachas Iomlán. Luaigh cé acu **buiséad barrachais** nó **buiséad easnaimh** é.

Buiséad Rialtais 2012	
	€ (milliúin)
Ioncam Iomlán	85,140
Caiteachas Iomlán	92,790

19. Críochnaigh an abairt seo a leanas:

Is é is **Féimheacht** ann ná ________________________________

____

____

____

20. Fuair Áine Ní Chríocháin a pá mar airgead tirim. D'úsáid a fostóir an líon ba lú nótaí agus bonn ab fhéidir nuair a bhí an t-airgead á chur isteach i gclúdach pá Áine. Comhlánaigh an anailís nótaí/bonn le taispeáint cé mhéad nóta agus bonn de gach aon saghas a bhí sa chlúdach.

ANAILÍS NÓTA/ BONN													
IOMLÁN	**€100**	**€50**	**€20**	**€10**	**€5**	**€2**	**€1**	**50c**	**20c**	**10c**	**5c**	**2c**	**1c**
€364.03	3												

Don scrúdaitheoir amháin:	Marcanna iomlána ar Roinn A		Iomlán carnach t/aa:	

Nóta:

Tá spás curtha ar fáil ar na leathanaigh seo a leanas
chun gach ceist i Roinn B a fhreagairt.

Freagair **cúig** cheist ar bith.

Léigh na ceisteanna i Roinn B go cúramach, le do thoil,
sula bhfreagraíonn tú iad.

Is ceadmhach an spás seo a úsáid don obair, más gá.

LE húsáid le ROINN B – Ceist 1

(A)

TEAGHLACH UÍ RIAIN	**MEITH.**	**IÚIL**	**LÚN.**	**MEÁN FÓMH.**	**IOMLÁN**
IONCAM PLEANÁILTE	€	€	€	€	€
Seán Ó Riain – tuarastal					
Máire Uí Riain – tuarastal					
Sochar leanaí					
A. IONCAM IOMLÁN					
CAITEACHAS PLEANÁILTE					
Seasta					
Morgáiste tí					
Árachas tí					
Árachas gluaisteáin					
Fo-iomlán					
Neamhrialta					
Costais teaghlaigh					
Costais reatha gluaisteáin					
Solas agus teas					
Costais scoile					
Costais teilifíse					
Fo-iomlán					
Roghnach					
Bronntanais bhreithlae					
Costais siamsaíochta					
Costais saoire					
Fo-iomlán					
B. CAITEACHAS IOMLÁN					
Airgead Tirim Glan (A – B)					
Airgead Tirim Tosaigh					
Airgead Tirim Deiridh					

(B)	Mínigh an téarma ‘Caiteachas Roghnach’.

(C)	Ríomh cé mhéid a bhfuil súil ag an teaghlach lena íoc ar a morgáiste tí sa bhliain iomlán (2012) mura mbíonn aon athrú eile ar na h-íocaíochtaí míosúla.	
	Freagra: €	Obair:

Don scrúdaitheoir amháin:	Iomlán t/a:		Iomlán ar Cheist 1:		Iomlán carnach t/aa:	

(A) (i)

Cuntas Trádála, Cuntas Leithghabhála Brabúis agus Caillteanais Uí Dhálaigh Tta
don bhliain dar chríoch 31 Nollaig 2011

		€	€	€

Tá spás don Chlár Comhardaithe ar an gcéad leathanach eile

Obair:

(A) (ii)

	Clár Comhardaithe Uí Dhálaigh Tta mar a bhí ar			
		€	€	€

			Don Oifig Amháin	
(B)	(i) Minigh an téarma 'Stoc Deiridh':			
	(iii) Ríomh an Brabús Glan mar chéatadán de na Díolacháin ar Airgead Tirim agus tú ag baint úsáide as an bhfoirmle atá curtha ar fáil.	$\frac{\text{Brabús Glan}}{\text{Díolacháin ar Airgead Tirim}} \times \frac{100}{1}$		
	Freagra: %	Obair:		

Don scrúdaitheoir amháin:	Iomlán t/a:		Iomlán ar Cheist 2:		Iomlán carnach t/aa:	

THALL →

(A)	Scríobh an litir a sheol Máire Ní Dhúshláine chuig Seán de Búrca ar 24 Feabhra 2012.	Don Oifig Amháin	

		Don Oifig Amháin	

(B)	D'fhéadfadh Seán Cuideachta Phríobháideach Theoranta a bhunú in ionad Trádálaí Aonair. Tabhair **dhá** bhuntáiste a bhaineann le Cuideachta Phríobháideach Theoranta.		
	1.		
	2.		

(C)	Sna spásanna thíos, ainmnigh an **dá** cheann de na doiciméid seo a leanas a bhíonn ag teastáil nuair a bhíonn Cuideachta Phríobháideach Theoranta á bunú ag duine: DUILLÍN LÓISTEÁLA AIRTEAGAIL COMHLACHAIS FOIRM THOGRA MEABHRÁN COMHLACHAIS LUACHAN		
	1.		
	2.		

Don scrúdaitheoir amháin:	Iomlán t/a		Iomlán ar Cheist 3:		Iomlán carnach t/aa:	

			Don Oifig Amháin	
(A)	(i)	Cén banc agus cén brainse ina bhfuil a cuntas ag Úna?		
		Banc:		
		Brainse:		
	(ii)	Cé acu cuntas taisce nó cuntas reatha atá ag Úna? Tabhair cúis **amháin** le do fhreagra.		
		Freagra:		
		Cúis:		
	(iii)	De réir Bhanc na hÉireann, cé mhéad airgid atá ag Úna ina cuntas ar 31 Márta 2012?		
		Freagra:		
(B)	(i)	Mínigh iontráil 8 Márta 2012.		
		Freagra:		
	(ii)	Thug Úna faoi deara nach raibh seic Uimh. 3586, ar €70, a d'íoc sí lena tréidlia ar 21 Márta 2012, ar a Ráiteas Bainc. Mínigh cúis **amháin** leis sin.		
		Freagra:		

(C)	Críochnaigh, go hiomlán agus i gceart, **gach** abairt thíos agus tú ag baint úsáide as an eolas atá tugtha.	Don Oifig Amháin	
	(i) Is é is pá-chonair ann ná		
	(ii) Is é is buanordú ann ná		
	(iii) Is é is seic rite ann ná		
	(iv) Is é is seic obtha ann ná		
	(v) Is é is dochar díreach ann ná		

Don scrúdaitheoir amháin:	Iomlán t/a:		Iomlán ar Cheist 4:		Iomlán carnach t/aa	

(A) Sonrasc

Soláthairtí Cistine Tta

Eastát Tionsclaíochta Ros Tailte, Tulach Mhór, Co. Uíbh Fhailí **SONRASC Uimh: 7968**

Teileafón: 057 9329844
Facs: 057 9329777
r-phost: cistin@rostailte.com

Cláruimhir CBL IE 2378445

Dáta: ________________________

D'Uimhir Ordaithe: _______________

CAINNÍOCHT	SONRAÍ	UIMHIR AN DÉANAMH	PRAGHAS AN CEANN €	IOMLÁN €

	Iomlán (gan CBL san áireamh)	
	Lascaine Thrádála	
Carraeireacht íóchtha	Fo-iomlán	
E & E E	CBL	
	Iomlán (CBL san áireamh)	

Obair (más gá):

(B) **Seic**

Dáta		**Banc na hÉireann** 42-76-33 AN TSRÁID MHÓR, BAILE ÁTHA LUAIN, CO. NA hIARMHÍ Dáta
Do		
Iarmhéid	€ 40,000.00	Íoc nó ordú **euro euro euro**
An Seic seo	€	€
Iarmhéid Nua	€	EARRAÍ LEICTREACHAIS TÍ TTA
76548		**76548 427633 59421823**

(C) (i) **Admháil**

Admháil Uimh. 213		
Soláthairtí Cistine Tta **Eastát Tionsclaíochta Ros Tailte, Tulach Mhór, Co. Uíbh Fhailí**		
Teileafón: 057 9329844 Facs: 057 9329777 r-phost: cistin@rostailte.com		Cláruimhir CBL IE 2378445
Dáta:		
Fuarthas ó:		
An tSuim:		€
Le Buíochas	Síniú:	(Airgeadóir)

(ii) Luaigh cúis **amháin** ar doiciméad tábhachtach í admháil.	Don Oifig Amháin	

Don scrúdaitheoir amháin:	Iomlán t/a:		Iomlán ar Cheist 5:		Iomlán carnach t/aa:	

(A) **Leabhar Fáltas agus Íocaíochtaí Miondealaithe (Leabhar Airgid Miondealaithe) Thomáis Uí Dhonnchadha**

Dr

Dáta	Sonraí	Uimh. Admh.	Banc			
2012			€	€	€	€
			,			

Sr

Dáta	Sonraí	Uimh. an tSeic	Banc					
2012			€	€	€	€	€	

(B)	Mínigh **trí** chúis ar cheart d'fheirmeoirí cuntais a choimeád:	Don Oifig Amháin	
	Cúis 1:		
	Cúis 2:		
	Cúis 3:		

(C)	Teastaíonn ó Thomás €20,000 a fháil ar iasacht chun tarracóir nua a cheannach. Is é an ráta úis ná 5% in aghaidh na bliana. Ríomh cé mhéad úis a íocfaidh Tomás ag deireadh na chéad bhliana.			
	Freagra: €	Obair:		

Don scrúdaitheoir amháin:	Iomlán t/a:		Iomlán ar Cheist 6:		Iomlán carnach t/aa:	

Le húsáid le ROINN B – Ceist 7

			Don Oifig Amháin	
(A)	(i) Ríomh an líon iomlán ciliméadar a thaistil Cian ar 25 Aibreán 2012:			
	Freagra: km	Obair:		
	(ii) Thaistil Cian ar mheánluas 78 ciliméadar san uair. Ríomh cé mhéad uair an chloig a chaith sé ag tiomáint an lá sin:			
	Freagra: uaire	Obair:		
	(iii) Má thaistealaíonn an veain 14 chiliméadar in aghaidh gach lítir dhíosail, ríomh cé mhéad lítear díosail a úsáideadh:			
	Freagra: lítear	Obair:		
	(iv) Má chosain an díosal €1.55 an lítear, ríomh costas iomlán an díosail a úsáideadh:			
	Freagra: €	Obair:		
	(v) Bain úsáid as an eolas sa cheist agus ríomh an t-am cruinn a d'fhill Cian ar an Muileann gCearr:			
	Freagra:	Obair:		

(B)	Ainmnigh **trí** thoisc a chuirfeadh gnólacht san áireamh agus iad ag roghnú córas iompair chun earraí a sheachadadh ar chustaiméirí ar fud na tíre. Mínigh tábhacht **gach** toisce díobh.		
	(i) Ainm na toisce:		
	Tábhacht na toisce:		
	(ii) Ainm na toisce:		
	Tábhacht na toisce:		
	(iii) Ainm na toisce:		
	Tábhacht na toisce:		

(C)	Mínigh **dhá** cheann de na téarmaí seo a leanas a bhaineann le h-iompar in Éirinn: Bóithre Dola Rolladh-ann Rolladh-as Mótarbhealaí Córas DART Tolláin.	Don Oifig Amháin	
	(i)		
	(ii)		

Don scrúdaitheoir amháin:	Iomlán t/a:		Iomlán ar Cheist 7:		Iomlán carnach t/aa:	

Ceist 8 ar an gcéad leathanach eile

Le húsáid le ROINN B – Ceist 8

(A)	(i) Ainmnigh **gach** ceann de na comhpháirteanna ríomhaire atá uimhrithe 1, 2, 3.	(ii) Luaigh cé acu gaireas ionchuir nó gaireas aschuir **gach** comhpháirt díobh.	Don Oifig Amháin	
	1.	**1.**		
	2.	**2.**		
	3.	**3.**		

(iii) Taispeánann **Colún 1** liosta de théarmaí Teicneolaíocht Faisnéise. I **gColún 2** tá liosta míniúchán a d'fhéadfaí a thabhairt ar na téarmaí sin.

Colún 1 – Téarmaí	Colún 2 – Míniúcháin
1. Próiseáil Focal	**A.** Úsáidtear le haghaidh ríomhaireacht mhatamaitice, taifead airgeadais, ullmhú cuntas agus buiséad.
2. Bunachar Sonraí	**B.** Úsáidtear chun litreacha agus doiciméid a chlóscríobh agus a athrú ar ríomhaire.
3. Foilsiú Deisce	**C.** Úsáidtear chun eolas a chur in eagar agus a chomhadú ar ríomhaire.
4. Scarbhileog	**D.** Úsáidtear chun téacs agus pictiúir a bhailiú óna lán foinsí agus a eagrú le priontáil mar phóstaeir, leabhráin nó bileoga.

Meaitseáil an dá liosta. Cuir litir an mhíniúcháin is cuí faoin uimhir ábhartha thios.

1.	2.	3.	4.

(B)	(i)	Tá Siobhán Ní Ógáin fostaithe mar Chúntóir Díolacháin ag Ríomhairí Praghascheart Tta.		Don Oifig Amháin	
		(a) An tseachtain seo caite, d'oibrigh sí ar feadh 39 uair an chloig ar €9.65 san uair. Ríomh a h-ollphá don tseachtain.			
		Freagra: €	Obair:		
		(b) Luaigh cé acu a íoctar í de réir 'amráta' nó 'tascráta'. Mínigh do fhreagra.			
		Freagra:			
		Míniú:			

B.	(ii) Ainmnigh **dhá** cheart atá ag Siobhán agus **dhá** fhreagracht atá uirthi mar fhostaí de chuid Ríomhairí Praghascheart Tta.	Don Oifig Amháin	
	Cearta:		
	1.		
	2.		
	Freagrachtaí:		
	1.		
	2.		
	(iii) Ainmnigh **dhá** cheart atá ag Ríomhairí Praghascheart Tta agus **dhá** fhreagracht atá orthu mar fhostóir Shiobhán.		
	Cearta:		
	1.		
	2.		
	Freagrachtaí:		
	1.		
	2.		

Don scrúdaitheoir amháin:	Iomlán t/a		Iomlán ar Cheist 8:		Iomlán carnach	

Leathanach Bán